

LOVAS ÉLE T

Verseny, hobbi, tenyésztés

Egy családi
hagyomány folytatódik:

DALLOS ZSÓFIA

Több mint
nyers erő

**TOYOTA
HILUX**

**+ 2006-OS
FALINAPTÁR**

Minden idők legjobb
hazai ugrólova,

ARANYOS

**A VILÁG
LEGNAGYOBB
SPORTLÓMÉNESE
LEWITZ**

**SZAKÁGI
ÉVÉRTÉKELŐK:
DIJUGRATÁS,
FOGATHAJTÁS**

Látogasson el hozzánk

AZ INTERNETEN IS!

www.lovaselet.info

Best wishes:
Gyul

- „Milyen jó lett volna megismerni és megtanulni ezt a módszert már 30 évvel ezelőtt!” (Öméltósága, az angol király nő nyilatkozata)

ÍRTA ÉS FOTÓZTA
MÉSZÁROS GYULA

A decemberi számban elkezdett 2 részes interjú folytatása...

- Mi történt a vizsgát követően?**
A tábor után David bemutatott Patnek és a többieknek. Hat hónapig maradtam ott, amelynek során 4. szintű osztályba jártam. Ezt követően hazajöttem. Nem sokára Pat és csapata Európába jött bemutatót tartatni. A németországi bemutatóra meghívott, amelyet követően meghívott magához Amerikába, Gastonnal. Ő fizette lovam és saját magam repülőjegyét és az amerikai költségeket is. Másfél évig voltam kint Patnél. Rengeteg bemutatót tartottunk, aminek annak idején nem annyira örültem. Ma viszont már látom a hasznát.
- Mi történt amerikai tartózkodásod után?**
Hazajöttem Gastonnal, és elkezdtem oktatni. Sokat gondoltam, hogy Parelli-oktatóként vagy saját magamként oktassak.

Végül az utóbbi mellett döntöttem. Patet tisztelem barátként és horsebanként egyaránt, de megbeszéltük, hogy inkább a saját lábamra állva dolgozom tovább.

- Beszéljünk egy kicsit a tegnapi nagyszerű bemutatóról! Mennyit és hogyan gyakoroltatok?**
Mivel rengeteget utazom oktatás miatt, ezért nem voltam itthon az év nagy részében. Őt loval csak a múlt héten tudtam együtt gyakorolni, mert nem volt máskor időm. Gaston pedig 1 éve ugrott hordót utoljára, és akkor is egy bemutatón. Tegnapelőtt annyit ugrottam vele, hogy megnézzem lefektetett hordók mellett, hogy milyen messze rakjam egymástól a két akadályt.

- Milyen különbséget éreztél kettőtök teljesítményében – Gastonnal – legutóbbi élő bemutatód, amit én is láthatam, és a mostani között?**

Annak idején folyamatosan foglalkoztam Gastonnal. Akkor hihetetlen friss volt. Most túl sok volt az egyéb dolgom, és nem tudtam vele annyit foglalkozni, amennyit szerettem volna. Amikor a legvégén már csak ketten mentünk be a fedelesbe, már nagyon fáradt voltam, csak arra gondoltam

Honza & Gaston

Exkluzív interjú

2. RÉSZ

„Ha a lovat helyezük előtérbe, és őt figyelembe véve dolgozunk velük, akkor a ló hamarabb jön rá, hogy mit szeretnénk tőle! A lovasok viszont inkább saját céljaik eléréséhez, a lovat figyelembe nem véve dolgoztatják azt! Pedig a ló folyamatosan tájékoztat minket állapotáról, helyzetéről! Figyeljünk jobban, és próbáljuk megfejteni, hogy mit akar lovunk tudunkra adni!”

magamban: „Na most mit fogunk előadni? Talán ezt?... Vagy azt?...” Aztán az lett, amit láttatok.

- Azért az sem volt kis teljesítmény! Piaffe-ok. Passage kis körön. A hordók ugratása. Majd a végén Capriole földről, és mindezt két pálca segítségével, semmi egyéb felszereléssel!**

Hát igen, lehet, hogy Gaston nem volt olyan friss és éles, mint korábban, de én csak köszönettel tartozom neki, hogy mindennek ellenére olyan sokat nyújtott nekem a bemutató során! Ő annak ellenére ilyen sokat adott vissza, hogy én teljesen üresnek éreztem magam. Megcsinált mindent, pedig a lovak csak akkor nyújtanak speciális érzést, ha mi is speciális érzést nyújtunk nekik! Ezt nagyon fontos szem előtt tartani. Ez nagyon fontos nekem!

- Kik és hányan voltak a bemutató többi résztvevői, és mennyi idő alatt csiszoltátok össze a bemutatót?**

Péntek este, a bemutató előtti nap huszonheten voltunk összesen az étteremben. Ugyanakkor az

emlélt létszám a végére alakult ekkorára. Voltak, akik már egy hete megjöttek, aztán voltak, akik vasárnap, voltak, akik pedig csak szerdán érkeztek meg. A résztvevők Németországból, Dániából, Csehországból és Amerikából jöttek.

- Hány lovad van, és mennyivel dolgozol?**

Őt lóval dolgozom. Az éves méncsikön kívül mindegyik az enyém. A méncsikó pedig 10 évig lesz nálam. Addig minden költséget állja a tulajdonos, amelynek fejében én képezem és használhatom bemutatókra, és bízva tehetségében, reining versenyekre is. Tízévesen viszont a megegyezés szerint visszaadom gazdájának. Rajtuk kívül még két lóval foglalkozom. Barátnőm, Anita lovával együtt pedig összesen nyolc lóval. Gastonon és Maximon kívül viszont el kell adnom a többi lovam, mivel igazából nincs rájuk időm.

- 1. Honza Blaha és a szerző**
2. Biko, a kedvelt fríz lószállítóra megy

„Fejben kell tartani, hogy céljainkat kizárólag a lovak vesztésével, természetes tulajdonságainak megismerése segítségével tudjuk elérni. Így az a javunkat szolgálhatja! Ne dolgozzunk ellene!”

Tom Dorrance (1910–2003)

■ Helyben, a borovai létesítményben folyamatosan oktatsz diákokat?

Nem. A hely tulajdonosával arra a közös döntésre jutottunk, hogy külsős lovasok mindennapi képzésével a farmon nem foglalkozunk. Amikor végre nem vagyok úton, akkor szeretnék kettesben időt tölteni lovaimmal, és igazából nem foglalkozni senkivel. Viszont kurzusokat szervezünk, amelyek időtartama az 1–2 napostól a több hónaposig tart.

■ Merre oktatsz a világban? Mi a következő programod?

Csehországban, Ausztriában, Dániában, Németországban egyaránt oktatok. Holnap pedig Norvégiába megyek kurzust tartani.

■ A hová oktatni jársz, oda úgy mérsz, mint Honza Blaha, Natural Horsemanship oktató, és nem mint Parelli-oktató?

Igen, saját magamként megyek, és nem Parelli-oktatóként, de csak mint oktató, és nem Natural Horsemanship oktató. Ugyanis egy lóval eleve csak kétféleképpen lehet foglalkozni helyesen. Számára természetes módszerekkel vagy természetellenesekkel! A lovak számára megfelelő fajspecifikus motivációs eszközöket alkalmazuk, akkor természetesen járunk el. Mert ez az igazi különbség, és

nem az, amit csinálunk velük, mert az, ha nagyon komolyan nézzük, mind természetellenes. A kötőfék, a zabla, az, hogy a hátukra ülünk. Viszont ezt mind csinálhatjuk természetesen, számukra érthetően, azon keresztül, ha természetes vezetőikké válunk.

■ Hogyan tartod a lovaiddat?

Egy hathektáros legelőn vannak kint egész évben. A téli hónapokban lehetőségük van egy szín alá bemenni, amely viszont nyáron nem áll rendelkezésükre.

■ Milyen közeli és távoli céljaid vannak?

A legnagyobb célom az lenne, hogy ne oktassak, ne utazzak, és csak a lovaimmal lehessenek! Készen van az új fedeles lovarda, ahol a télen már tudunk is

dolgozni! Új dolgokat szeretnék kivitelezni lovaimmal. De még mielőtt elérném, hogy csak lovaimmal lehessenek, szeretnék egy, a tegnaphoz hasonló, de sokkal nagyobb szabású és még tökéletesebben kivitelezett show-t összeállítani.

■ Milyen kapcsolatban vagy a lovassportokkal, és van-e valami célod azon a területen is, mondjuk díjugratásban, díjlovaglásban, westernlovaglásban?

Szeretnék fejlődni, és jobban megérteni a különböző szakágakat, hogy azt mondhasam, igen, én ebben és ebben a szakágban szeretnék versenyezni. Mondjuk díjugratásban, reiningben, esetleg cuttingban. A díjlovaglás jelenlegi irányzata nem érdekel. Leginkább azért nem, mert szerintem túl van korlátozva szabályokkal, amelytől számomra értelmetlenné válik az egész, és leginkább azért, mert az adott trendnek megfelelő pontokért lovagolják. Esetleg még a steeplechasre gondoltam, viszont ahhoz túl nehéz vagyok.

■ Köszönöm az interjút, a meghívást és a tegnapi estét!

Szívesen!

Európai Nemzeti és Történelmi Ménesek Igazgatóinak Konferenciája

■ A történelmi ménesek vezetőinek első találkozási pontja a közelmúltban Párizsban került sor, amelyet egy németországi követett. A sorban a harmadik, bábolnai konferencia a korábbi protokolláris találkozók helyett inkább a valódi kérdésekben megnyilvánuló információcserét és összefogást tűzte ki céljául.

2005. november 22–23.,
Bábolna

ÍRTA RÁSKY PÉTER

A napirenden a ménesek bemutatkozása mellett érdekes előadásokra is sor került, így például Tony Watkins „Az EU és Írország együttműködési stratégiája a lótenyésztésben és vidékfejlesztésben” címmel tartott előadást (lásd Lovasélet, 2005. december). A szkeptikusok szerint persze könnyebb egy prosperáló ágazat – mint amilyen az ír telivétenyésztés – fejlesztési stratégiáját támogatni, mint például egy több finanszírozási sebből vérző, a pályázatokhoz az önerőt sem összekaparni tudó, kis létszámú magyar fajtát tenyésztő történelmi ménest.

De ugyanígy figyelemfelkeltő volt az európai híró fotóművész, Gabrielle Boiselle előadása, melyben közös kiadványok megjelentetésére biztatta a történelmi ménesek idegenforgalommal is foglalkozni kívánó részét.

Hasonló érdeklődésre tartott számot „A Nemzeti és Történelmi Ménesek lehetőségei az UNESCO világörökségi programjában” című előadás. Ez a Világörökségi Iroda törekvése szerint csak összefogással, határokon átnyúló jelöléssel érhető el. A címmel, amelynek Hortobágy – benne a Mátai Ménessel – már birtokosa, és amelyre Mezőhegyes már benyújtotta, Bábolna pedig hamarosan benyújtja

pályázatát, kettős cél valósulhatna meg. Egyrészt növelhetné az idegenforgalmi bevételeket, másrészt csökkenne az ellehetetlenülés, a privatizáció, a megszűnés veszélye, hiszen a világörökségi cím eléréséhez a tulajdonosnak – amely legtöbbször az állam – vállalni kell a szakszerű fenntartást.

Az összefogásban rejlt lehetőség még jobban aláhúzza az ilyen találkozások fontosságát, ugyanis a történelmi ménesek egymás gyakorlatának megismeréséből, átvételéből sokat profitálhatnak. Azt persze nem szabad sem elől téveszteni, hogy a történelmi ménesek elsődleges feladata továbbra is a minőségi lovak tenyésztése (volna), minden más, a gazdasági talpon maradáshoz szolgáló egyéb tevékenység ezt a célt kellene, hogy szolgálja.

A konferencia végzetével a ménesvezetők aláírásával szentesítették a záródokumentumot, amelyben rögzítették, hogy a jövőben évente legalább egyszer ülést tartanak:

- egymás munkájának és gyakorlatának megismerése céljából,
- segítettő a nemzeti kormányok munkáját a történelmi lófajták által képviselt genetikai értékek és az európai kulturális örökség megőrzésének terén,

- elősegítettő a vidékfejlesztést, az idegenforgalmat, a munkaerő megtartását és szakképzését (így például szakmai cseregyakorlatok stb. lehetősége), valamint az UNESCO világörökségi programjában való részvételt.

